

สรุปผลการดำเนินงาน
โครงการขยายผลฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ
จังหวัดสกลนคร

1. ที่มา/พระราชดำริ

เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จเยี่ยมราษฎรและนักเรียนโรงเรียนบ้านขุนแปะ ตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ และได้ทรงรับทราบข้อมูล บ้านขุนแปะ จากราษฎรที่เข้าเฝ้าฯ และขอพระราชทานความช่วยเหลือ เนื่องจากไม่มีงานทำหลังจากบำบัดและเลิกเสพยาเสพติดแล้ว จึงพระราชเสาวนีย์ให้ นายสหัส บุญญาวิวัฒน์ ผู้ช่วยเลขาธิการพระราชวัง ฝ่ายกิจกรรมพิเศษ และคณะ ให้ดำเนินการจัดตั้งฟาร์มตัวอย่างที่บ้านขุนแปะ หมู่ ๕ ตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ขึ้น ซึ่งถือเป็นฟาร์มตัวอย่างตามราชดำริแห่งแรกของประเทศ โดยให้ดำเนินงานในลักษณะเป็นศูนย์สาธิตและส่งเสริมด้านการเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ ได้แก่ ไก่, เป็ด, นกกระทา, ปลา, กบ, ผึ้ง, แกะ ตลอดจนให้มีการเพาะเห็ด และปลูกไม้ใช้สอย (ไม้ยูคาลิปตัส, สะเดา) โดยจ้างแรงงานจากราษฎรที่มีฐานะยากจนภายในหมู่บ้าน และหมู่บ้านใกล้เคียง มีการสร้างธนาคารข้าวพระราชทาน โดยทรงมอบให้กองทัพบก และกองทัพอากาศที่ ๓ เป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งและควบคุมดูแลฟาร์มตัวอย่างดังกล่าว โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. เพื่อส่งเสริมราษฎรในพื้นที่โครงการ ให้มีรายได้เสริมจากการดำเนินการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ
๒. เพื่อเป็นแหล่งอาหารให้ราษฎรในพื้นที่โครงการ
๓. เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลในการถ่ายทอดกรรมวิธีของกิจกรรมที่ดำเนินการในฟาร์มที่ได้ผลให้กับราษฎรในพื้นที่โครงการฯ เพื่อดำเนินการเอง
๔. เพื่อเป็นแหล่งศึกษาข้อมูลกรรมวิธีดำเนินการที่ได้ผล โดยเน้นให้ราษฎรสามารถดำเนินการเองได้ โดยให้วัสดุและอุปกรณ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้มากที่สุด
๕. เพื่ออนุรักษ์สภาพป่าไม้ในพื้นที่ ให้คงความอุดมสมบูรณ์ตลอดไป

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ที่บ้านขุนแปะ ตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ นับเป็นการสร้างงานที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น โดยมุ่งหวังให้ราษฎรเป็นผู้ดำเนินการเอง ดังนั้นฟาร์มตัวอย่างจึงเป็นแหล่งผลิตอาหาร เป็นแหล่งให้การศึกษาข้อมูลการดำเนินงานฟาร์มที่เหมาะสมแก่ราษฎรในพื้นที่โครงการ ตลอดจนเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เพื่อรักษาสภาพป่าให้คงความสมบูรณ์ ไม่ถูกทำลาย และช่วยอนุรักษ์สภาพต้นน้ำลำธารธรรมชาติ ให้เกิดความชุ่มชื้นแก่พื้นดิน และป่าไม้รวมทั้งมีการจัดตั้งธนาคารข้าวสำรองไว้ช่วยเหลือผู้ขาดแคลนในบางฤดูกาลด้วย โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริบ้านขุนแปะ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นฟาร์มตัวอย่างอีกแห่งหนึ่งที่เกิดขึ้นจากพระเมตตาของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวงที่มีพระราชประสงค์จะยกระดับความเป็นอยู่ของราษฎรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้นในทุก ๆ ด้าน ส่งผลไม่ให้มีการบุกรุกทำลายป่าและสัตว์ป่าอีกต่อไป นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณแก่ราษฎรในชนบทเป็นอย่างยิ่ง

กิจกรรมฟาร์มตัวอย่างตามราชดำริที่ดำเนินงานในช่วงแรก ๆ จะเกี่ยวกับการสาธิตปลูก สิ่งอำนวยความสะดวก ถนน แหล่งน้ำ สนับสนุนกิจกรรมภายในโครงการฯ เช่น ปลูกพืชผัก พันธุ์ไม้ผลชนิดต่าง ๆ การเลี้ยงปศุสัตว์ เป็ด ไก่ หมู เลี้ยงปลา เป็นต้น นอกจากนี้ ได้ดำเนินการอนุรักษ์สภาพป่าต้นน้ำลำธาร ธรรมชาติทำให้เกิดความชุ่มชื้นแก่พื้นดินและป่าไม้ โดยได้พระราชทานพระราชดำริให้ดำเนินการโครงการฯ ที่จุดต่าง ๆ เพิ่มขึ้นตามภูมิภาคทั่วประเทศ จำนวน ๔๙ แห่ง

2. ปีที่ ส.ป.ก. เข้าร่วมดำเนินงาน

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสกลนครได้สำรวจความต้องการของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินอำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร เพื่อพิจารณาดำเนินการปรับพื้นที่แปลงเกษตรกรรมและขุดขยายแหล่งน้ำ โดยใช้เครื่องจักรกลของ ส.ป.ก. และให้เกษตรกรเป็นผู้จ่ายเงินสมทบค่าน้ำมันเชื้อเพลิง แต่โครงการดังกล่าวได้ถูกระงับไปเนื่องจากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงในขณะนั้นมีราคาสูงขึ้นมากและงบประมาณที่เตรียมการไว้มีไม่เพียงพอ

ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมราษฎร ณ ศูนย์ศิลปาชีพดอนคำแสนนาถมิตร ตำบลนาแต้อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร ในระหว่างเสด็จเยี่ยมราษฎรนั้น คณะกำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน ได้ร้องขอต่อสำนักเลขาธิการในพระองค์เพื่อขอให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปรับพื้นที่และขุดขยายแหล่งน้ำ เจ้าหน้าที่สำนักเลขาธิการจึงได้เชิญคณะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ร่วมประชุมเพื่อหาแนวทางช่วยเหลือราษฎรในพื้นที่ดังกล่าว ดังนั้น ในวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๙ ได้มีการประชุมหารือแนวทางการดำเนินงานโครงการขยายผลฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ (นิคมเศรษฐกิจพอเพียง อ.คำตากล้า จ.สกลนคร) ณ ศูนย์เรียนรู้ฯ บ้านนายคมล ต.นาแต้อ.คำตากล้า จ.สกลนคร ซึ่งมีเกษตรกรที่ต้องการเข้าร่วมโครงการมาร่วมการหารือด้วย

สืบเนื่องจากการที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาความยากจน ๒ รูปแบบ ได้แก่ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน และนิคมเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยมีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลักในการแก้ไขปัญหาความยากจน โดยเฉพาะการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรซึ่งได้ลงทะเบียนปัญหาสังคมและความยากจนไว้ ต่อมา ส.ป.ก. จึงได้ดำเนินการจัดตั้งนิคมเศรษฐกิจพอเพียงภายใต้ “โครงการขยายผลฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ” อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร โดยน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นตัวขับเคลื่อนหลักในการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรโดยดำเนินการปรับพื้นที่เพื่อให้เหมาะสมต่อการทำการเกษตร และให้การสนับสนุนกิจกรรมด้านการผลิตเพื่อลดรายจ่าย และเพิ่มรายได้ ควบคู่การพัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกร พร้อมทั้งสนับสนุนปัจจัยการผลิต นอกจากนี้ ยังได้มีการดำเนินการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนและสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และสินเชื่อเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่าง ๆ

3. วัตถุประสงค์

- 1 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกรตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2 เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรน้อมนำแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตและประกอบอาชีพเกษตรกรรม

4. แนวพระราชดำริ

เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เสด็จเยี่ยมราษฎรและนักเรียนโรงเรียนบ้านขุนแปะ ตำบลบ้านแปะ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ และได้ทรงรับทราบข้อมูล บ้านขุนแปะ จากราษฎรที่เข้าเฝ้าฯ และขอพระราชทานความช่วยเหลือ เนื่องจากไม่มีงานทำหลังจากบำบัดและเลิกเสพยาเสพติดแล้ว จึงพระราชเสาวนีย์ให้นายสหัส บุญญาวิวัฒน์ ผู้ช่วยเลขาธิการพระราชวัง ฝ่ายกิจกรรมพิเศษ และคณะ ให้ดำเนินการจัดตั้ง **ฟาร์มตัวอย่างที่บ้านขุนแปะ หมู่ ๕ ตำบลดอยแก้ว อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ขึ้น** ซึ่งถือเป็นฟาร์มตัวอย่างตามราชดำริแห่งแรกของประเทศ โดยให้ดำเนินงานในลักษณะเป็นศูนย์สาธิตและส่งเสริมด้านการเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ ได้แก่ ไก่, เป็ด, นกกระทา, ปลา, กบ, ผึ้ง, แกะ ตลอดจนให้มีการเพาะเห็ด และปลูกไม้ใช้สอย (ไม้ยูคาลิปตัส, สะเดา) โดยจ้างแรงงานจากราษฎรที่มีฐานะยากจนภายในหมู่บ้าน และหมู่บ้านใกล้เคียง มีการสร้างธนาคารข้าวพระราชทาน โดยทรงมอบให้กองทัพบก และกองทัพภาคที่ ๓ เป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งและควบคุมดูแลฟาร์มตัวอย่างดังกล่าว

5. ทรัพยากรเด่น/สำคัญในพื้นที่ (ถ้ามี)

-

6. กิจกรรมที่ ส.ป.ก.ดำเนินการและการสนับสนุนต่าง ๆ

สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาและส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกร

7. ผลการดำเนินงานและงบประมาณ (ตั้งแต่เริ่มดำเนินงาน เท่าที่ค้นหาได้มากที่สุด)

ปีงบประมาณ	ผลการดำเนินงาน			งบประมาณ (บาท)	
	หน่วย	แผน	ผล	แผน	ผล
2557	ราย	300	300	6,000,300	6,000,254
2558	ราย	100	100	881,800	910,565
2559	ราย	100	135	1,180,400	1,169,979
2560	ราย	100	103	1,130,400	1,130,400
2561	ราย	100	102	979,400	808,040
2562	ราย	100	108	1,285,500	1,185,500
2563	ราย	100	100	963,069	962,869
2564	ราย	100	100	742,600	742,600
2565	ราย	50	50	1,053,800	1,044,190
2567	ราย	40		619,400	

ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด ๒๕๖๖	ผลตัวชี้วัด
เชิงปริมาณ	เกษตรกรเป้าหมายได้รับการส่งเสริมตามแนวทางพระราชดำริ จำนวน ๕๐ ราย	เกษตรกรเป้าหมายได้รับการส่งเสริมตามแนวทางพระราชดำริ จำนวน ๕๐ ราย
เชิงคุณภาพ	เกษตรกรเป้าหมายที่น้อมนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติและได้ผลจริง ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๖๐	เกษตรกรเป้าหมายที่น้อมนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติและได้ผลจริง ร้อยละ ๘๓
ผลสัมฤทธิ์	ร้อยละ ๖๐ ของเกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๑๐	ร้อยละ ๘๐ ของเกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกรเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๑๐

8. ผลสำเร็จ/ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร-พื้นที่

- ด้านสังคม ทำให้เกษตรกรมีรายได้ในชุมชน ไม่จำเป็นต้องย้ายถิ่นฐานไปหางาน ทำให้ครอบครัวได้อยู่กันอย่างมีความสุข
- ด้านเศรษฐกิจ ทำให้เกษตรกรมีรายได้และลดรายจ่าย
- สิ่งแวดล้อม/ทรัพยากร ลดการใช้สารเคมี ทำให้สภาพแวดล้อมดีขึ้น และสุขภาพของเกษตรกรดีขึ้น

9. ปัญหาอุปสรรค/ข้อเสนอแนะ

ไม่มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

10. ตัวอย่างความสำเร็จ : เกษตรกร/แปลง/โรงเรียน

นับตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ ส.ป.ก. ได้ดำเนินการสนองพระราชดำริแห่งการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรตามพระราชปณิธานของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ตามภารกิจที่กำหนด โดยได้มีการจัดที่ดิน และจัดสรรที่อยู่อาศัย พร้อมมอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน หรือ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ให้แก่เกษตรกร จำนวน ๔,๐๐๘ ราย ๔,๖๘๑ แปลง รวมเนื้อที่ ๖๕,๑๕๑ ไร่ ซึ่งเป็นการแสดงถึงการถือครองที่ดินอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เมื่อเกษตรกรมีความพร้อมในเชิงพื้นที่แล้ว ส.ป.ก. จึงให้การสนับสนุนกิจกรรมพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่างๆ ภายในนิคมเศรษฐกิจพอเพียงที่จัดตั้งขึ้น อาทิ การขุดสระน้ำ ขุดลอกแก้มลิง ฝายน้ำล้น อ่างเก็บน้ำ อาคารเรียนรู้ และอาคารรวบรวมผลผลิต กิจกรรมทางด้านการผลิต การลดรายจ่าย การเพิ่มรายได้ รวมถึงการพัฒนาอาชีพ

เสริมสร้างองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกร ด้วยการจัดฝึกอบรมและศึกษาดูงาน เพื่อสนับสนุนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ เสริมสร้างทักษะและประสบการณ์ โดยในการดำเนินงานด้านต่างๆ นั้น ได้เน้นการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน

จากการดำเนินการดังกล่าว ส่งผลให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปปรับใช้เพื่อทำการเกษตรในแปลงที่ดินของตนเอง สร้างอาชีพให้เกษตรกรมีรายได้ ภายใต้การผลิตที่ตรงต่อความต้องการของตลาด และได้มาตรฐานความปลอดภัย ในรูปแบบของการเกษตรผสมผสาน ที่มีการประกอบกิจกรรมอย่างหลากหลาย เช่น การปลูกพืชผักสวนครัว การเพาะเห็ด การปลูกพืชสมุนไพรเพื่อใช้ทำยารักษาโรค การเลี้ยงปลาเลี้ยงกบ ทั้งนี้ จากการติดตามผลการดำเนินงานของ ส.ป.ก. พบว่า ผลการส่งเสริมและพัฒนาได้ทำให้เกษตรกรมีรายได้ต่อเดือนเพิ่มมากขึ้น อยู่ที่ ๒๐,๐๐๐ - ๒๕,๐๐๐ บาทต่อเดือน ในการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องถึงปัจจุบัน ส.ป.ก. ในพื้นที่นิคมเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้โครงการขยายผลฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ อำเภอคำตากกล้า ได้ช่วยพลิกเปลี่ยนชีวิตความอยู่ของประชาชน ที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้เห็นผล ทำให้วันนี้มีสภาพชีวิตความอยู่ที่ดีขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

ตัวอย่างความสำเร็จ

นายประมวลชัย ทองใส อยู่บ้านเลขที่ ๑๙๓ บ้านหนองเม็ก หมู่ที่ ๑๒ ตำบลนาแต่ อำเภอคำตากกล้า คือ หนึ่งในเกษตรกรที่อยู่ภายใต้การส่งเสริมและพัฒนาของ ส.ป.ก. ภายใต้นิคมเศรษฐกิจพอเพียง ในโครงการขยายผลฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ อำเภอคำตากกล้า และจากการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง จากการทำเกษตรเชิงเดี่ยวมาสู่การทำเกษตรผสมผสาน จนประสบความสำเร็จกลายเป็นเกษตรกรต้นแบบ ให้ผู้สนใจได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ โดยนายประมวลชัยได้รับจัดสรรที่ดิน ส.ป.ก. จำนวน ๑ แปลง เนื้อที่ ๗-๓-๙๕ ไร่ พร้อมทั้งเข้ามาช่วยปรับพื้นที่แปลงเกษตรกรรมและขุดขยายแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ และจากข้อเสนอแนะและองค์ความรู้ที่ทาง ส.ป.ก. ได้เข้ามาแนะนำ จึงเห็นว่า การทำเกษตรเชิงเดี่ยวแบบเดิมนั้น ไม่สามารถทำให้ผมหลุดจากปัญหาความยากจนเหมือนที่เป็นมาได้ ต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวทาง ผมจึงเลือกเดินตามแนวทางของในหลวงรัชกาลที่ ๙ เปลี่ยนมาทำเกษตรแบบผสมผสาน ภายใต้หลักเศรษฐกิจพอเพียง มีกิจกรรมการสร้างรายได้ที่หลากหลาย ทั้งการเพาะเห็ดชนิดต่างๆ การทำนาข้าว การเลี้ยงปลาธรรมชาติ การเพาะพันธุ์กบและพันธุ์ปลา การปลูกพืชสวนครัวแบบอินทรีย์ ฟาร์มไก่พื้นเมืองและไก่พันธุ์ไข่ การทำน้ำหมักและสารสกัดชีวภาพใช้เองเพื่อลดต้นทุนการผลิต

นอกจากจะทำให้เกษตรกรมีอาหารไว้สำหรับการบริโภคในครัวเรือนแล้ว ยังก่อเกิดเป็นรายได้จากการนำผลผลิตออกจำหน่ายในตลาดของชุมชนได้ตลอดทั้งปี ทำให้มีรายได้เพิ่มถึงปีละ ๗๗๐,๐๐๐ บาท ส่งผลให้คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ดีขึ้น เพราะข้อเสนอแนะจากเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. จึงทำให้นายประมวลชัย ได้เข้าใจถึงหัวใจสำคัญของหลักเศรษฐกิจพอเพียง และได้นำมาปรับใช้จนประสบความสำเร็จ ไม่ว่าจะเป็น หลักความพอประมาณ เขาจะเน้นการใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นหลัก มีการทำปุ๋ยน้ำหมัก สารสกัดชีวภาพขึ้นใช้เอง พร้อมทั้งจำหน่ายให้เพื่อนเกษตรกรที่สนใจ เป็นต้น ส่วนในหลักของความมีเหตุผล สิ่งสำคัญคือ ต้องพิจารณา

และประเมินความสามารถของตนเองและครอบครัวถึงความจำเป็น ความเป็นไปได้ คิดก่อนที่จะทำ อีกทั้งมีการวางแผนและการบริหารจัดการเงินทุน มีส่วนร่วมในการประชุมกับเจ้าหน้าที่ของ ส.ป.ก. เป็นต้น ขณะที่หลักการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ประมวลชัยจะเน้นการลดต้นทุนการผลิต รวมถึงการรวมกลุ่มกันผลิตและจำหน่าย โดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง

นายประมวลชัยยังกล่าวอีกว่า เขาและครอบครัวมีชีวิตเป็นสุขได้อย่างในทุกวันนี้ เป็นเพราะพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ที่ได้ส่งหน่วยงานที่มีความตั้งใจจริงในการช่วยเหลือเกษตรกร อย่าง ส.ป.ก. เข้ามาช่วยพัฒนา จนทำให้เขาและคนอื่นๆ มีชีวิตที่ดีขึ้นกว่าในอดีตอย่างมากแบบที่ไม่เคยคาดคิดว่ามีได้

11. ภาพผลการดำเนินงาน

